

1. Co jsou informační systémy.....	8
1.1 Co jsou to informace a data	8
1.1.1 Pojem informace.....	8
1.1.2 Informace a data	8
1.1.3 Měření množství informace.....	9
1.1.4 Měření objemu dat.....	11
1.1.5 Ekonomická hodnota informace.....	12
1.2 Co je to informační systém	14
1.2.1 Informační systém	14
1.2.2 Informační systémy a informační technologie	16
1.3 Jakou architekturu má IS/IT.....	18
1.3.1 Klasifikace systémů.....	18
1.3.2 Schéma architektury IS/IT.....	20
1.4 Role uživatele v IS/IT	21
1.4.1 Přístup uživatelů k IS/IT.....	21
1.4.2 Typy uživatelů IS/IT.....	22
1.4.3 Požadavky na uživatele IS/IT	23
2. Informační systémy ve veřejné správě.....	24
2.1 Základní organizace veřejné správy.....	26
2.1.1 Klasifikace obcí	28
2.1.2 Územní klasifikace	29
2.2 Model metasystému veřejné správy.....	33
2.3 Poslání a pojetí informačních (sub)systémů ve veřejné správě?	36
2.4 Registr informačních subsystémů veřejné správy.....	39
2.5 Novodobý informační (sub)systém veřejné správy	40
2.5.1 Jednotně věrohodný a kompetentní úřední výkon.....	40
2.5.2 Příklad informačních (sub)systémů VS	41
2.5.3 Principiální model občanské obsluhy ve VPI - základ zvyšování efektivity....	41
2.5.4 Důsledky principiálního modelu.....	44
2.6 Vymezení pojmu Státní informační systém	46
2.7 Co je obsahem pojmu Regionální informační systém?.....	49
2.8 Co se rozumí pod pojmem městské řízení	53

3.	Specializovaný software počítačově orientovaných IS VS a jeho architektura.....	67
3.1	Princip integrace počítačově orientovaných IS ve VS.....	67
3.2	Obvyklá globální architektura VIS VPI.....	69
3.3	Obvyklá globální architektura FIS VPI	72
3.4	Obvyklá technologicko-logická integrace GIS a VIS VPI	74
3.5	Obvyklá komerční integrace architektur GIS a VIS na produktech Microsoft.....	77
3.6	Detailní architektura produktu Urban (GIS)	78
3.6.1	Shrnutí	79
4.	Trendy v oblasti informačních systémů VS PRO příští tisíciletí.....	80
4.1	Princip modernizace administrativy VPI/VS.....	84
4.2	Modernizace výkonu VS.....	85
4.3	Princip přívětivé veřejné správy v informační společnosti.....	87
4.4	Místní infokiosky - základ otevřeného městského řízení.....	90
4.4.1	Shrnutí	93
5.	Úvod do základů bezpečnostní politiky ISVS	95
5.1	Legislativní základ bezpečnostní politiky ISVS	95
5.1.1	Bezpečnost ISVS a kompetence ÚVIS.....	96
5.1.2	Vzájemný vztah bezpečnosti soustavy ISVS.....	97
5.2	Standardy ISVS.....	97
5.3	Předpoklady pro řešení informační bezpečnosti ISVS	99
6.	Systém řízení bezpečnostní politiky ISVS, atestace a audit bezpečnosti	101
6.1	Pravomoci a odpovědnosti v organizaci	101
6.1.1	Vedení organizace	101
6.1.2	Útvary působící ve funkci správců a provozovatelů IS	103
6.1.3	Útvary působící ve funkci poskytovatelů služeb v oblasti IS.....	103
6.1.4	Povinnosti a odpovědnosti útvaru bezpečnosti IS	103
6.1.5	Vztah k externím subjektům.....	103
6.1.6	Povinnosti a odpovědnosti zaměstnanců a dalších subjektů	104
6.1.7	Zásady bezpečnosti	104
6.2	Organizace a řízení bezpečnosti v organizaci	106
6.2.1	Základní požadavky.....	106
6.2.2	Předpisy a normy bezpečnostního systému organizace.....	107
6.2.3	Role v rámci řízení bezpečnosti ISVS	108
6.2.4	Organizace a řízení bezpečnosti v oblasti ISVS.....	110

6.3	Rozvoj a změny bezpečnostního systému.....	112
6.3.1	Změny bezpečnostního systému.....	112
6.3.2	Schvalovací proces pro zařízení zpracovávající informace.....	112
6.3.3	Nezávislá revize bezpečnosti informací.....	113
7.	Systémová bezpečnostní politika ISVS.....	114
7.1	Fyzická bezpečnost a bezpečnost prostředí (technická a objektová bezpečnost)....	114
7.1.1	Fyzický bezpečnostní perimetr.....	114
7.1.2	Koncepce ochrany objektů, využívání prvků ochrany.....	115
7.1.3	Systémy pro detekci a poplchy.....	116
7.1.4	Provádění ostrahy.....	117
7.2	Administrativní bezpečnost a organizační opatření.....	118
7.2.1	Kontroly vstupu osob.....	118
7.2.2	Zabezpečení kanceláří, místností a zařízení.....	120
7.2.3	Práce v bezpečných zónách.....	122
7.2.4	Samostatné prostory pro dodávku a nakládání.....	122
7.3	Bezpečnost zařízení.....	123
7.3.1	Umístění zařízení IT a jeho ochrana.....	123
7.3.2	Dodávky energie.....	124
7.3.3	Bezpečnost kabeláže.....	125
7.3.4	Údržba zařízení.....	125
7.3.5	Bezpečnost zařízení mimo objekt.....	126
7.3.6	Bezpečná likvidace nebo opakované použití zařízení.....	127
7.3.7	Zásady informační bezpečnosti.....	127
7.3.8	Základní pravidla pro fyzickou a organizační bezpečnost ISVS.....	128
7.4	Personální bezpečnostní politika.....	129
7.4.1	Personální politika a bezpečnostní kultura.....	129
7.4.2	Bezpečnost v popisu práce a při zajišťování lidských zdrojů.....	130
7.4.3	Zahrnutí bezpečnosti do pracovních povinností.....	130
7.4.4	Taktika prověřování uchazečů.....	130
7.4.5	Smlouva o zachování důvěrnosti.....	131
7.4.6	Podmínky výkonu pracovní činnosti.....	131
7.4.7	Školení uživatelů.....	132
7.4.8	Reakce na bezpečnostní incidenty a chyby.....	132
7.4.9	Personální bezpečnostní opatření.....	134

7.4.10	Pravidla pro provádění personální politiky.....	136
7.5	Bezpečnost komunikací a provozu	137
7.5.1	Zvláštní aspekty informační bezpečnosti ISVS.....	137
7.5.2	Provozní postupy a odpovědnosti.....	140
7.5.3	Plánování a akceptace systému.....	144
7.5.4	Ochrana proti škodlivým programům (antivirová ochrana)	146
7.5.5	Správa systému	147
7.5.6	Správa sítě.....	149
7.5.7	Bezpečnost při zacházení s médii	149
7.5.8	Výměna informací a programů.....	152
7.6	Řízení přístupu k informačním systémům	156
7.6.1	Požadavky na řízení přístupu.....	157
7.6.2	Řízení přístupu uživatelů	158
7.6.3	Odpovědnosti uživatele	160
7.6.4	Řízení přístupu k síti.....	162
7.6.5	Řízení přístupu k operačnímu systému.....	167
7.6.6	Řízení přístupu k aplikacím	171
7.6.7	Monitorování přístupu k systému a jeho použití	172
7.6.8	Mobilní výpočetní prostředky a práce na dálku	175
7.7	Sdílení dat prostřednictvím referenčního, sdíleného a bezpečného rozhraní.....	177
7.7.1	Vzájemná komunikace mezi ISVS prostřednictvím referenčního, sdíleného a bezpečného rozhraní s využitím systémů dálkového přístupu.....	178
7.7.2	Bezpečnost přístupu třetích stran.....	180
7.7.3	Outsourcing.....	183
7.8	Způsob vytváření ISVS a zavádění nových softwarových produktů.....	188
7.8.1	Bezpečnostní požadavky systémů	188
7.8.2	Bezpečnost v aplikačních systémech.....	189
7.8.3	Začlenění šifrové ochrany.....	191
7.8.4	Bezpečnost systémových souborů	196
7.8.5	Bezpečnost procesů vývoje a podpory	198
7.8.6	Posouzení bezpečnostní politiky a technické shody	201
7.8.7	Audit systému	202
7.9	Postupy při řešení výjimečných situací při provozu ISVS	203
7.9.1	Cíle řízení kontinuity činností	203

7.9.2	Proces řízení kontinuity činností	203
7.9.3	Analýza dopadů	204
7.9.4	Vytváření a implementace plánů kontinuity činností	204
7.9.5	System plánování kontinuity činností.....	205
7.9.6	Testování plánů kontinuity činností.....	206
7.9.7	Údržba a přehodnocování plánů kontinuity.....	206
7.9.8	Zásady plánování kontinuity (rizikového plánování) ISVS	207
7.9.9	Model krizového plánování	208
8.	Přílohy	209
8.1	Seznam důležitých zkratk a pojmů.....	209
8.2	Vybrané WWW stránky státní správy a samosprávy.....	212
9.	Použitá a doporučená literatura k dalšímu studiu	215